

Από τον Παγκόσμιο Ιστό στον Σημασιολογικό Ιστό

Αλέξανδρος Βαλαράκος †‡
(alexv@iit.demokritos.gr)

† Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήματος Μηχανικών Υπολογιστικών και Πληροφοριακών Συστημάτων,
Παν/μίου Αιγαίου.

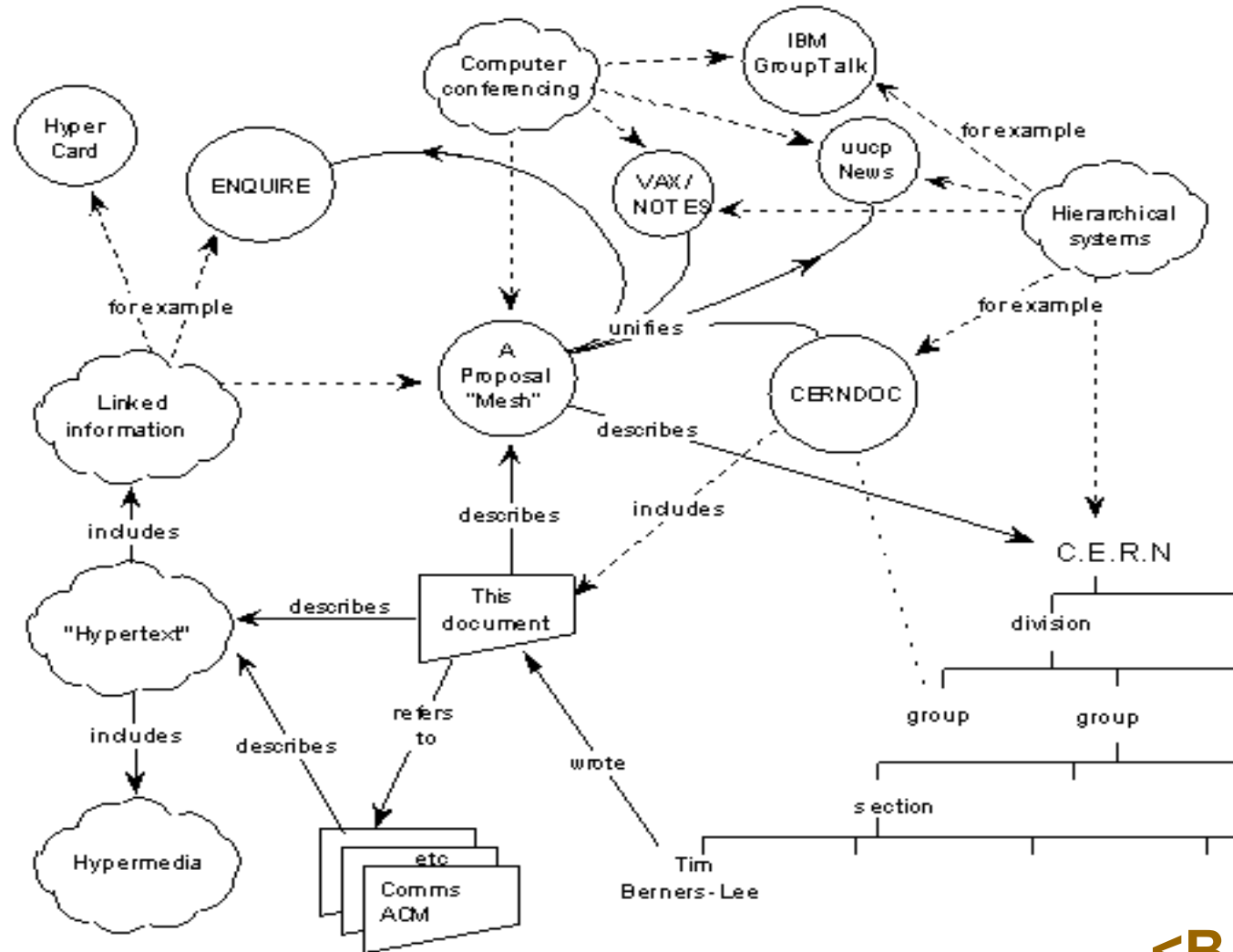
‡ Συνεργαζόμενος Ερευνητής (Υπότροφος) Ινστιτούτου Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Εργαστήριο
Λογισμικού και Γνώσης, Ε.Κ.Ε.Φ.Ε Δημόκριτος.

- Παγκόσμιος Ιστός (ΠΙ)
  - Από τον ΠΙ στο Σημασιολογικό Ιστό (ΣΙ)
  - Σημασιολογικός Ιστός
  - Αρχιτεκτονική Σημασιολογικού Ιστού
  - Τεχνολογίες Σημασιολογικού Ιστού
  - Εφαρμογές
  - Προκλήσεις
-

- Ο Tim Berners-Lee εφευρίσκει τον Παγκόσμιο Ιστό (1989)
- M. Andreessen εφευρίσκει το MOSAIC (1993)
  - γραφικός φυλλομετρητής (browser)
  - η πρώτη ελεύθερη “killer App”
  - Netscape browser

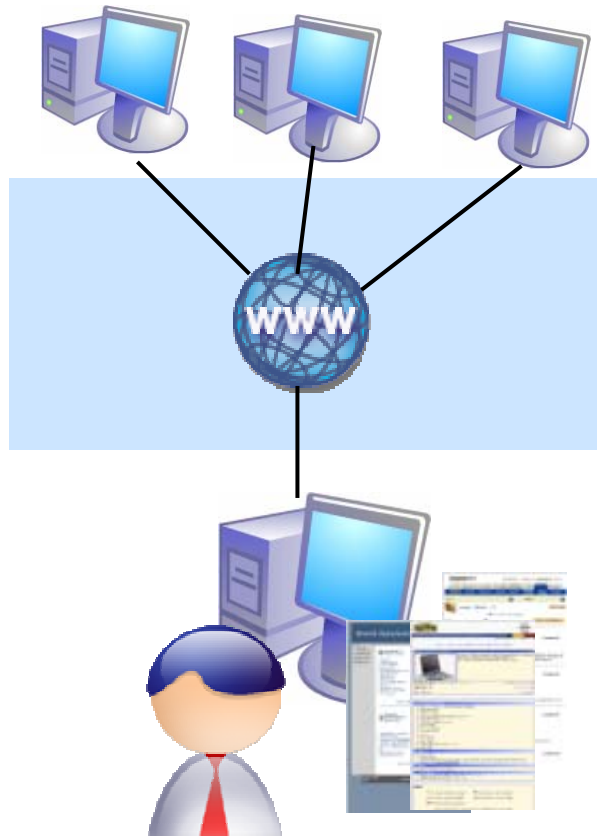

Ο Παγκόσμιος Σημασιολογικός Ιστός του Berners Lee

[**<BACK>**](#)

Tim Berners-Lee, Information Management: A Proposal, CERN March 1989

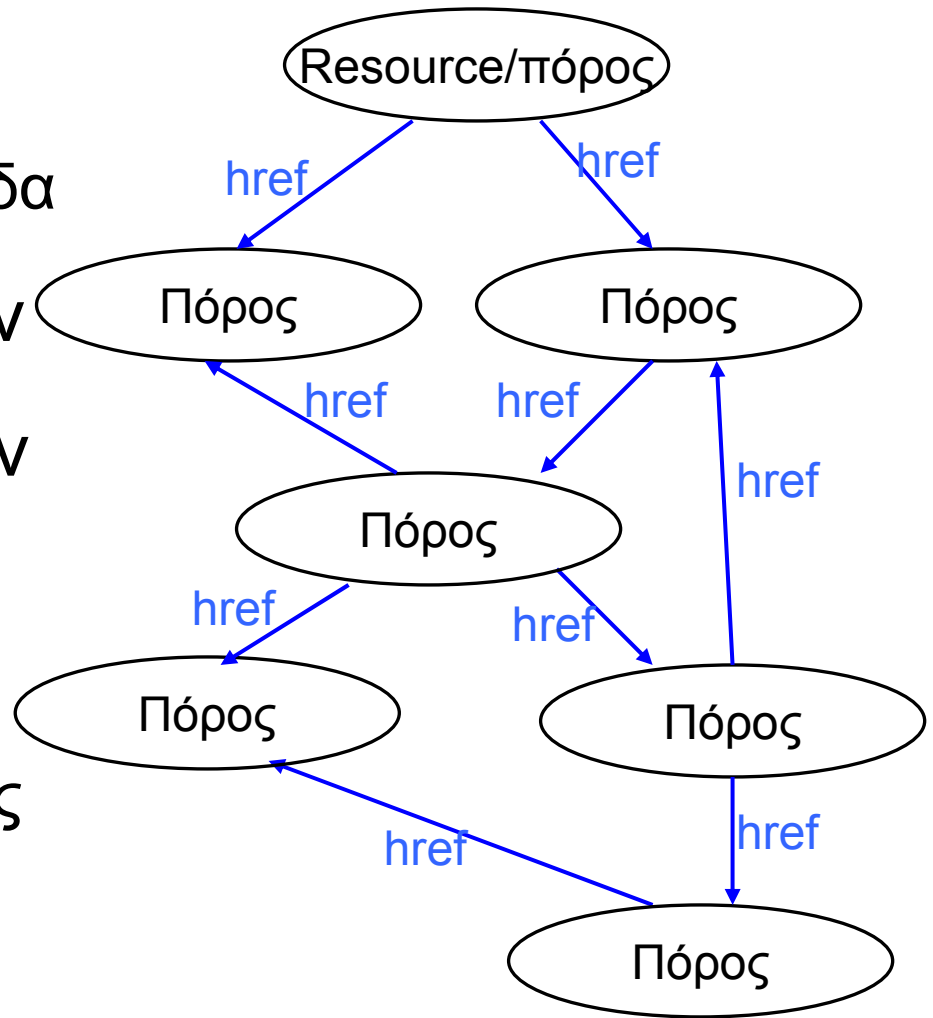

- Μετάδοση πληροφορίας από:
  - διαφορετικά λειτουργικά συστήματα
  - διαφορετικές μορφές κειμένων
- Αποθήκευση πληροφορίας
- Συσχέτιση πληροφορίας
- Εμφάνιση πληροφορίας
  - Αναγνώσιμη από τον άνθρωπο
- Ευκολότερη πλοήγηση και αναζήτηση πληροφορίας
- Χρήση υπερκειμένων (hypertext)
- Κατανεμημένο

- Καθολικό & αποκεντρωμένο πληροφοριακό σύστημα
- Πλουραλιστικό
  - [πηγές/απόψεις > 1] για μία πληροφορία
- Άναρχο
  - όχι συγκεκριμένος τρόπος παρουσίασης πληροφορίας
  - αριθμός θεμάτων $\rightarrow \infty$
- Ταχέως αναπτυσσόμενο
- Τεράστιο όγκο πληροφοριών (*δισ. ιστοσελίδες*)

Ο Παγκόσμιος Ιστός τώρα: χαρακτηριστικά

- Ψηφιακή βιβλιοθήκη
  - υπερκείμενα = ιστοσελίδα
- Πλατφόρμα εφαρμογών
- Πλατφόρμα πολυμέσων
- Ένα ονοματισμένο σχήμα
  - κατευθυνόμενος γράφος
  - μοναδική ταυτότητα υπερκειμένων

Τι βλέπει η μηχανή και τι ο άνθρωπος

Ο τελικός χρήστης: πάντα ο άνθρωπος!

Άνθρωπος

Books

34% Off Books over \$25

Hello, Eftimios Mavrikas. We have [Book Recommendations](#) for you. (If you're not Eftimios Mavrikas, [click here](#).)

Great News from Hogwarts

Harry Potter fans, rejoice! J.K. Rowling has announced that [Harry Potter and the Half-Blood Prince](#), Book 6 in her wildly popular [Harry Potter series](#), will be released on July 16, 2005.

- [Pre-order today and save 40%](#)
- [Catch up on the entire series with the hardcover boxed set](#)
- [Enjoy these great reads while you wait](#)

New in Books
Blink

Μηχανή (H/Y)

```
...<TR vAlign=top>
  <TD rowSpan=2 vAlign=top><FONT
    face=verdana,arial,Helvetica><B>2.</B><
    /FONT></TD>
  <TD rowSpan=2 vAlign=top><FONT
    size=-1><A
      href="http://www.amazon.com/exec/obidos
        /ASIN/007018724X/103-1468608-
        7602226"><IMG
          border=0 height=90
          src="web_marketing_files/007018724X.01.
            TZZZZZZZ.gif"
          width=60></A></FONT> <BR
        clear=all></TD> ...
```

- Πόσο μακριά είμαι από αυτό που ψάχνω;
- Το μέλλον είναι δύσκολο!:
  - βιβλίο (κείμενο) ή φωτογραφία: ~ 1 Megabyte
  - βιβλιοθήκη του Κογκρέσου (κείμενα): ~ 25 Terabytes
- Εκτιμώμενη ετήσια παγκόσμια παραγωγή δεδομένων:
  - μερικά Exabytes (10^{18}), εκ των οποίων:
    - κείμενο: μερικά Terabytes (10^{12})
    - εικόνες, ήχος, αριθμητικά δεδομένα: τα υπόλοιπα
- Αναζήτηση;
  - Με λέξεις κλειδιά????

- Ομοιόμορφη αναζήτηση πληροφορίας σε
  - Διαφορετικές (ανόμοιες) βάσεις δεδομένων (Deep Web);
  - Ιστοσελίδες;
- Πρόβλημα: *Σημασιολογική ανομοιογένεια*
- Είναι δυνατή η αυτοματοποίηση διαδικασιών στο «άναρχο» ΠΙ;

- Αδυναμία κατανόησης του περιεχομένου μιας ιστοσελίδας από τον Η/Υ
- Πληροφορία δύσκολα επεξεργάσιμη από τον Η/Υ
- Αναζήτηση στηριζόμενη σε λέξεις κλειδιά
- Αδυναμία αναζήτησης σε ανομοιογενείς και κατανεμημένες πηγές
- Αδυναμία αυτοματοποίησης διαδικασιών

Ερώτηση στον Παγκόσμιο Ιστό

buy da vinci code in greek bookstore

Αναζήτηση

Σύνθετη Αναζήτηση
Ρυθμίσεις

Αναζήτηση: στον ιστό σελίδες γραμμένες στα Ελληνικά σελίδες από Ελλάδα

Η λέξη "in" είναι πολύ συνηθισμένη και δεν λήφθηκε υπόψιν στην αναζήτηση σας. [[Λεπτομέρειες](#)]

Ιστός

Αποτελέσματα 1 - 10 από περίπου 2.630 για **buy da vinci code in greek bookstore**. (0,31 δευτερόλεπτο)

[Errors in the Da Vinci Code](#)

... **Da Vinci Code** Dan Brown's **The Da Vinci Code** is a ... he weaves throughout **The Da Vinci Code** after allegedly ... Senate, or write extensive **Greek** philosophical treatises ...

atheism.about.com/b/a/119227.htm - 27k - [Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[biblio.com - Bookstore information for Cresthouse Books](#)

... [Details] [**Buy Now**]. Dan Brown. **The Da Vinci Code**. Doubleday & Company, 2003. 2003 hardcover edition is in very... [Details] [**Buy Now**]. Cresthouse Books. ...

iliad.biblio.com/bookstores/cresthouse.html - 12k - Συμπληρωματικό αποτέλεσμα - [Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[GoUK.com Bookstore](#)

... examinations, books, **bookstore**, the **da vinci code**, dan brown ... book value, music book, **buy** book, online ... of literature, world literature, **greek** literature, reader ...

www.gouk.com/books/bestsellers/bs0.asp - 34k - [Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[Christian Book Reviews](#)

... **The Da Vinci Code** by Dan Brown: **Buy** this book from Amazon ... and save 20%; Our Rating: Mr. **Da Vinci** is thinking ... Our Rating: Recommended; UK customers: **buy** this book. ...

www.tektonics.org/books/shop02.html - 101k - 3 Ιαν 2005 - [Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[Amazon.com: Books: The Da Vinci Code \[UNABRIDGED\]](#)

... Total List Price: \$70.90 **Buy** Together Today: \$45.94 ... Poetics," his famous study of **Greek** dramatic art ... to Dan Brown's bestseller, "**The Da Vinci Code**," that has ...

www.amazon.com/exec/obidos/tg/detail/-/0739313126?v=glance - 90k - 2 Ιαν 2005 - [Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[Amazon.com: Books: Matthew As Story](#)

... Total List Price: \$38.00 **Buy** Together Today: \$26.60. ... Text (The New International **Greek** Testament Commentary ... questions raised by **The Da Vinci Code**: by flanneryfan ...

www.amazon.com/exec/obidos/tg/detail/-/0800620992?v=glance - 58k - Συμπληρωματικό αποτέλεσμα -

[Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[[Περισσότερα αποτελέσματα από το www.amazon.com](#)]

[DiversityLink Bookstore](#)

... 351%, Harry Potter and the Philosopher's Stone (Ancient **Greek** Edition) by JK ... State Of Fear by Michael Crichton; **The Da Vinci Code** by Dan ... Redeem or **buy** a gift ...

www.diversitylink.com/.../exec/obidos/tg/browse/-/283155/ref%3Dtab_b_b_3/102-9681143-7118539 - 75k -

[Αποθηκευμένη Σελίδα](#) - [Παρόμοιες σελίδες](#)

[Collins Booksellers, Online Bookstore](#)

Collins online **bookstore**, **Buy** books online from Collins ... Hardback [More Info], The

- Επέκταση του ΠΙ:
  - Κατεύθυνση: δόμηση πληροφορίας
  - Επεξεργάσιμο και
  - ερμηνεύσιμο από Η/Υ
  - Στόχος: αυτοματοποίηση λειτ.
- Τεχνολογίας όχι μόνο για το διαδίκτυο
  - γλώσσες αναπαράστασης
  - εργαλεία επισημείωσης
  - μηχανές συλλογισμού
  - ...

- Σύνδεση πόρων του ΠΙ με καλά ορισμένα *μεταδεδομένα*
- **Μεταδεδομένα¹**: *Δομημένα* δεδομένα που αφορούν *αντικείμενα* και υποστηρίζουν *λειτουργίες* σχετιζόμενες με αυτά.
  - Αντικείμενα: ενέργειες, πρόσωπα, σχέσεις, περιοχές κτλ.
  - Λειτουργίες: διαχείριση και ανακάλυψη πόρων, χρήση κτλ.

- Title
- Creator
- Subject and Keywords
- Description
- Publisher
- Contributor
- Date
- Resource Type
- Format
- Resource Identifier
- Source
- Language
- Relation
- Coverage
- Rights Management

ISO 15836-2003

NISO Z39.85-2001

CWA 13874

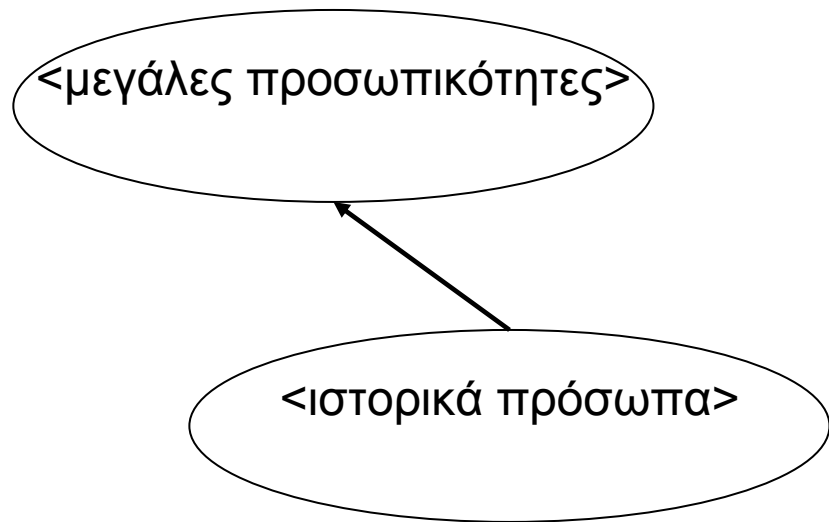
```
<Resource ...this_presentation>  
<Title>Εισαγωγή στον Σημασιολογικό  
  Ιστό</Title>  
<Creator>Αλέξανδρος  
  Βαλαράκος</Creator>  
<Date>19/1/2005</Date>  
<Language>Ελληνική</Language>  
...  
</Resource>
```

Το μυστικό της επιτυχίας; Μεταδεδομένα!

- χρήση *μεταδεδομένων* για την επισημείωση περιεχομένου
  - *μεταδεδομένα* εκφράζουν το νόημα του περιεχομένου
  - **(ΠΡΟΒΛΗΜΑ)** όμως όλοι πρέπει να μιλάνε την ίδια γλώσσα...
  - **(ΠΡΟΒΛΗΜΑ)** η *αναφορά* σε ένα μεταδεδομένο δεν *αποκαλύπτει το νόημα* του περιεχομένου σε έναν Η/Υ!

Μυστικό στην επισημείωση: στρωμάτωση μεταδεδομένων!

- Στρωμάτωση (Layering) μεταδεδομένων
  - Ταξινόμηση & σύνδεση μεταδεδομένων

<πόρος ....>

<ιστορικό
πρόσωπο>M.Αλέξανδρος</ιστορικό
πρόσωπο></πόρος>

<πόρος ....> <ιστορικό πρόσωπο>
M.Αλέξανδρος

<έζησε>343-323π.Χ.</έζησε>

<φύλο>αρσενικό</φύλο>

...

</ιστορικό πρόσωπο></πόρος>

- Στρωμάτωση μεταδεδομένων μεταξύ τους
  - Σύνδεσή τους με στόχο να αποκτήσουν νόημα τα μεταδεδομένα!

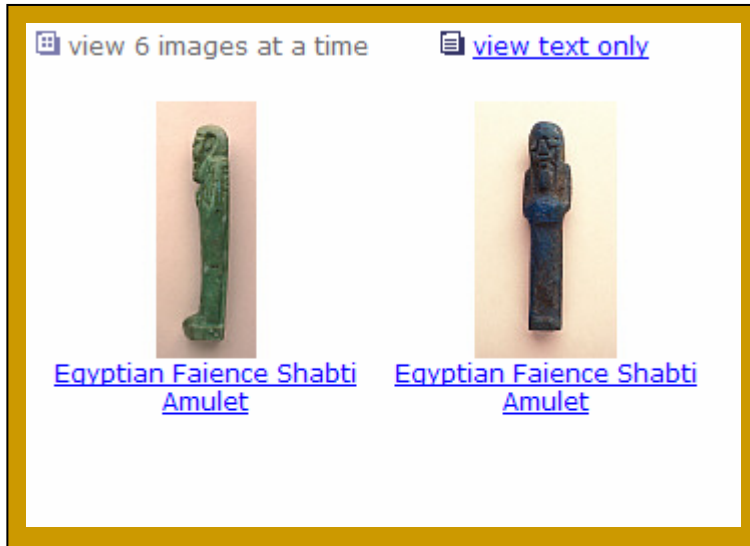
<Αριστοτέλης> είναι <άνθρωπος>

Ο <άνθρωπος> έχει <ποδια>=2

Κτλ.

- Όταν τα μεταδεδομένα *δομούνται* για να αποκτήσουν *νόημα* και να *περιγράψουν* μια *θεματική περιοχή* == **οντολογία**

Ιστοσελίδες όχι μόνο για τους ανθρώπους

- Ο ΠΙ βασίζεται στο HTML για την στοιχειοθέτηση του περιεχομένου μιας ιστοσελίδας
- Πλέον ο Η/Υ δεν έχει να «μαντέψει» τη σημασιολογία των μεταδεδομένων

```
..<img  
src='../utilitybar/previous10b.gif'  
border='0' alt='/'></td>  
<td width="3"><img  
src='../images/px.gif' width="3"  
height="1" border="0" alt=""/></tr>  
<a href=./egt76.htm>Egyptian  
Faience Shabti Amulet</a>..
```

```
..<exhibit>
```

```
<id>76</id>
```

```
<image><img .../> </image>
```

```
<title>Egyptian Faience Shabti  
Amulet</title>
```

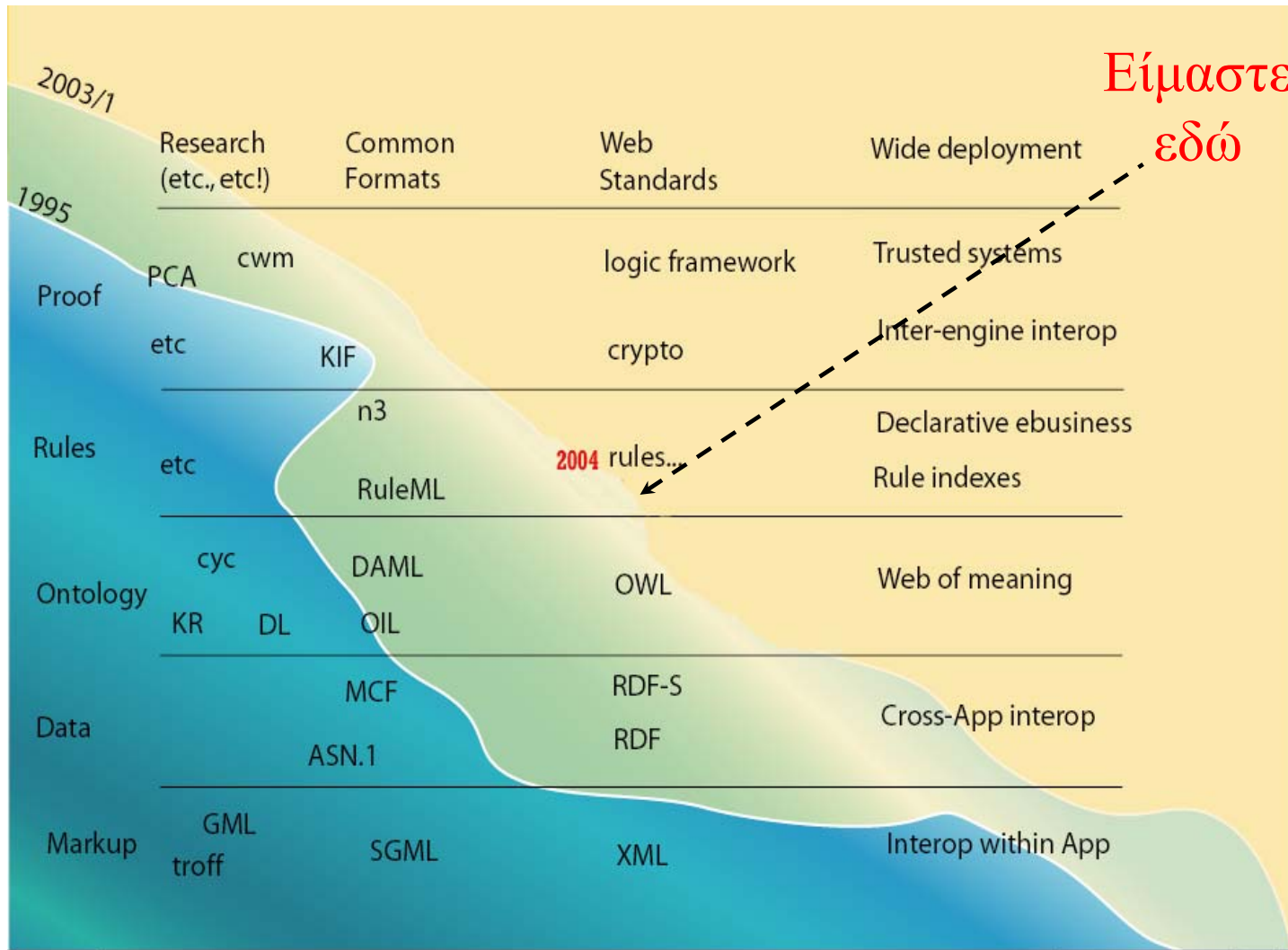
```
</exhibit>..
```


Οντολογία

- Προσδιορισμός της γλώσσας αναπαράστασης δεδομένων
  - τυποποίηση σημασιολογίας μεταδεδομένων
- Προσδιορισμός και ανάπτυξη τεχνολογίας υποδομής του ΣΙ
  - προς την πραγματοποίηση του ΣΙ
- Ανάπτυξη πρότυπων εφαρμογών
  - αξιολόγηση υπάρχουσας τεχνολογίας
  - προσδιορισμός αδυναμιών
  - ανάδειξη νέων αναγκών - τεχνολογιών

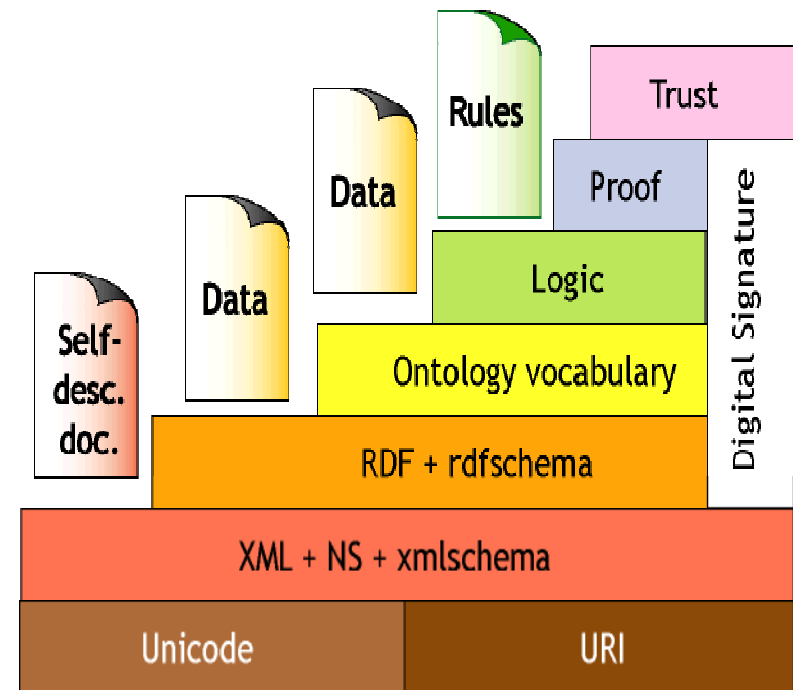
Το σημασιολογικό κύμα

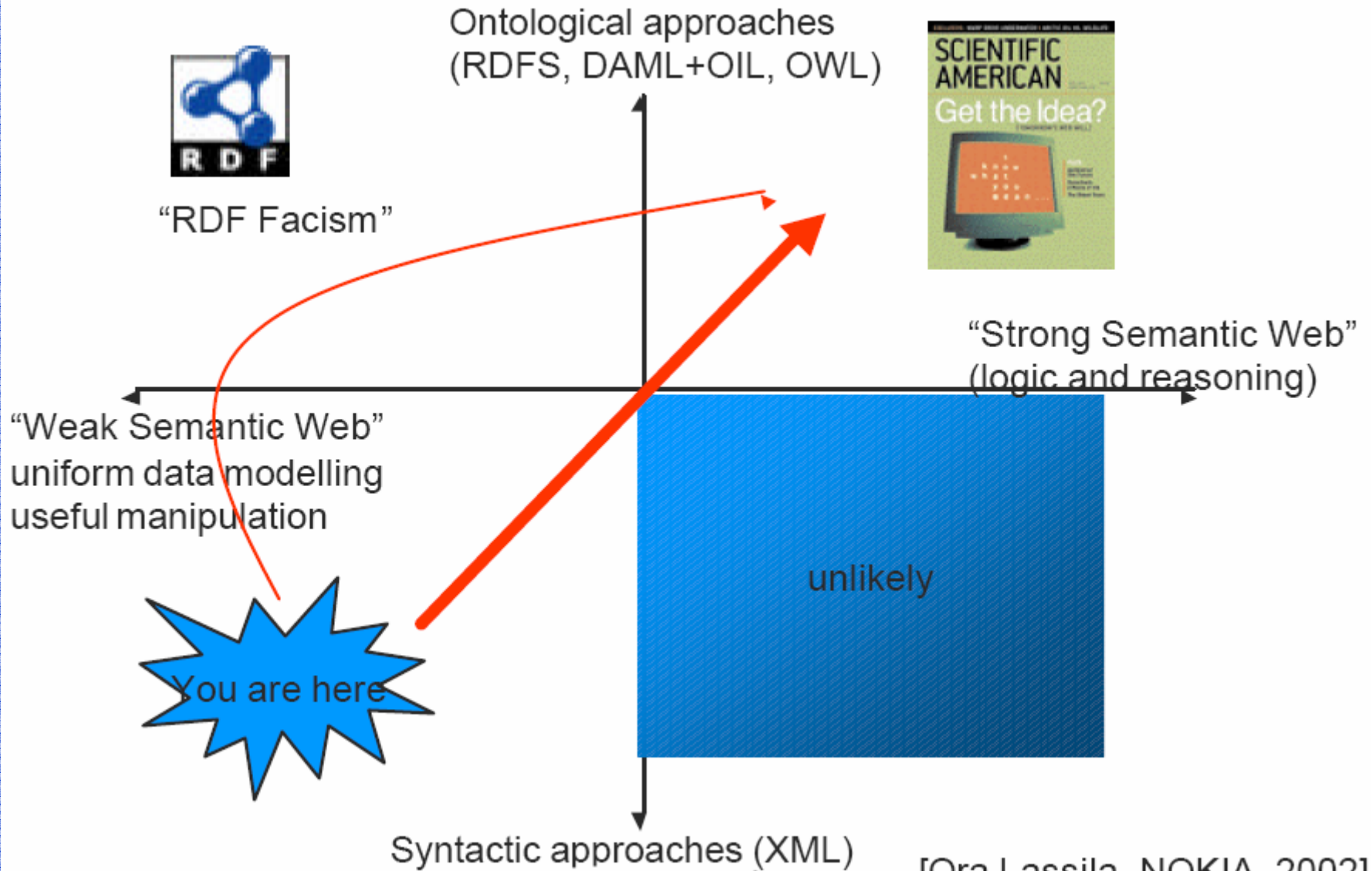
(Berners-Lee, 03)

Αρχιτεκτονική Σημασιολογικού Ιστού

- Συντακτικό - XML
- Γραμματική – XML Schema
- Οντολογία *(Περισσότερα στο 2^ο μέρος)*
- Γλώσσες στηριζόμενες στη λογική (1^ο βαθμού)
- Ανάπτυξη του Λογικού επιπέδου

Αναπαράσταση Δεδομένων: XML ή RDF

[Ora Lassila, NOKIA, 2002]

Δήλωση

Da Vinci **ι** is the **Creator** of the Resource “<http://www.moyseio.org/DaVinci/MonaLisa>”

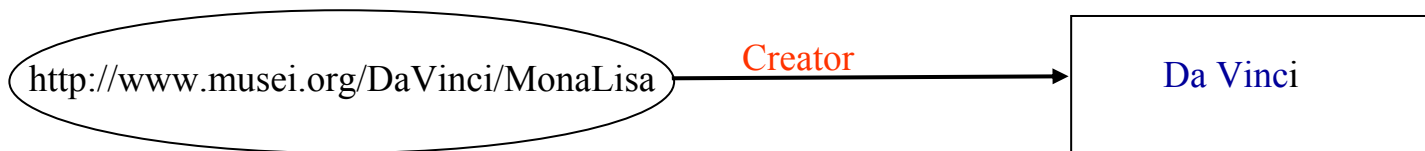
Δομή

Πόρος (subject) <http://www.moyseio.org/DaVinci/MonaLisa>

Ιδιότητα (predicate) <http://www.moyseio.org/DaVinci/MonaLisa/#Creator>

Τιμή (object) “Da Vinci”

Γράφος

- Εργαλεία
- Επισημείωση εγγράφων
  - χειρωνακτική (βαρετή, κουραστική, χρονοβόρα)
  - ημι-αυτόματη (μια υπολογίσιμη βοήθεια)
  - αυτόματη (ιδεατό αλλά ...)
- Επισημείωση δυναμικών σελίδων (Deep Web)
  - δυναμική επισημείωση (ποιος περιμένει...)
  - μετατροπή σχημάτων σε οντολογίες ή
  - χρήση μεσολαβητών

Σημαιολογικός Ιστός: πλεονεκτήματα & μειονεκτήματα

- Ο ΣΙ δεν λύνει οριστικά το πρόβλημα
  - Πλεονεκτήματα:
    - Δομή το εννοιολογικό Ιστό
    - Εμπλουτίζει το περιεχόμενο με μεταδεδομένα,
    - Υιοθέτει οντολογίες για την ερμηνεία και επεξεργασία του περιεχομένου από τον Η/Υ.
    - Αυτόματη επεξεργασία περιεχομένου
  - Μειονέκτημα
    - Single-point-of-failure απειλή
    - Η C/S αρχιτεκτονική δεν ευνοεί μεγάλου κλίμακας εφαρμογές
    - Ποιος δημιουργεί μεταδεδομένα
    - Ποιος επισημειώνει περιεχόμενο
    - Σημαιολογική ανομοιογένεια

- Agents
- Databases Technologies
- Natural Language Processing
- Information Extraction
- Knowledge representation & reasoning
- Software engineering
- Web mining
- Trust & security
- Visualization & modeling
- User Interfaces
- ...

- Επισημείωση ιστοσελίδων (τουλάχιστον ημι-αυτόματη)
- Αυτόματη παραγωγή μεταδεδομένων
- Δημιουργία και συντήρηση οντολογιών
- Αναζήτηση πληροφορίας με τη χρήση οντολογιών. *(2^ο μέρος)*